

Derde notulenboek.

10-01-1827. Borderol van de liquidatie ten behoeve van Stavoren wegens huisvesting en huur van meubelen aan de douane in 1813. Stavoren krijgt nog f 706,27. Dit geld moet uit Amsterdam komen. De ontvanger moet het ophalen, maar mag i.v.m. de winter wachten tot de beurtschipper weer vaart.

14-02-1827. De Herv. en Doopsgez. Kerk stellen kosteloos zitplaatsen voor de armvoogden beschikbaar. Wie zonder reden, uit willekeur, weigert armvoogd te worden kan een boete krijgen van 5 tot 15 gulden of 1 dag gevangenisstraf. Als aanmoediging om een benoeming aan te nemen, krijgt men vrijstelling van “schutterlijke” dienst en inkwartiering en aparte en behoorlijke zitplaatsen in de kerk.

15-03-1827. Bepalingen over de afbraak van huizen (dezelfde als de vorige keer).

Alberd P. Haijtema wordt opzichter bij het verhogen en verzwaren van de zeedijk achter de stad voor een salaris van f 5 per week.

De zuidelijke voorkamer van het Raadhuis wordt, behangen en geveerd door S.E. v.d. Veen voor f 35.

28-03-1827. Maarten Lootsma wordt, ook voor f 5, tweede opzichter bij het vervaardigen der aarden zeedijk. Doedje Bartels wordt turfmeetster i.p.v Jantje Jans, die heeft bedankt.

09-04-1827. A.A. Postema heeft de Gouverneur gevraagd enige roeden van het Bolwerk aan de Stadsfenne te mogen afgraven en enige fundamenten in de Stadsfenne te mogen uitgraven, omdat deze onder de nieuwe zeedijk komen. De Raad adviseert de Gouverneur dit verzoek te weigeren, omdat de grond van het Bolwerk erg geschikt is voor de nieuwe zeedijk. Het Bolwerk wordt a.h.w. “verlegen” en Postema houdt evenveel opp. over. Bovendien verbiedt de hoofdgenieur het uitgraven van fundamenten. Dit is bij de aanbesteding bepaald.

11-04-1827. Art. 8 van het Plan van Financiële Staat. Een advertentie in de L.C. Er is f 850 beschikbaar. Bovendien komen er advertenties in de L.C. en de Haarlemmer Courant voor een dokter. Door het bedanken van de vroedvrouw is het salaris f 200.

02-05-1827. Artikel 8 van het Plan. S.P. Haijtema f 888 tegen 65 % = f 577,20
S.G. Siedzes (Muiden) f 389,71 tegen 70 % = f 272,80

De schuld van Haijtema is nu geheel afgelost. Siedzes heeft nog f 5490,29 te goed.

01-06-1827. Besluit van G.S. De steden Stavoren en Hindeloopen mogen om de beurt een lid voor Prov. Staten benoemen. Stavoren mag beginnen en kiest J.A. Lootsma, nu lid van G.S.

08-07-1827. Carel Fredrik Rechlien uit Den Burg op Texel wordt benoemd tot dokter, chirurgijn en vroedmeester. Salaris f 240. Hij neemt zijn benoeming aan.

27-07-1827. “De Koebrug is hedenmorgen zodanig ontramponneerd, dat dezelve aan geen verder herstel meer vatbaar is”. Een commissie uit de raad moet verslag doen aan G.S. en vragen om hulp van de provincie of Z.M.

02-08-1827. De Gouverneur zegt: Het tolgeld voor de brug met 10 cent per schip verhogen.

Pieter Tjebbes klaagt over de ellendige toestand van het kerkhof. De Kerkvoogden moeten alle eigenaren van graven hun graf laten aanwijzen en daarna een nieuwe kaart maken. De graven die niet worden aangewezen vallen ten laste en voordeel van de kerkadministratie.

15-08-1827. Herstel van de verbrijzelde Koebrug. Begroting f 1500. De Raad vraagt G.S. om f 1500 als voorschot. Terug te betalen als volgt: Het departement van Marine wil de beide vuurbaken op de staven overnemen. Men schat de opbrengst op f 1050. Verder het tolgeld met 10 cent verhogen. Dit zou volgens de cijfers van de laatste 6 jaar f 314 per jaar opleveren.

05-09-1827. Tot kiezers gestemd: S.P. Haijtema, P. Tjebbes, S.G. Siedzes en W.S. Okkes.

03-10-1827. Wethouder E.G. Doornbos is overleden. Als drietal worden S.H. v.d. Werff, Pieter Tjebbes en Pieter Lootsma voorgedragen aan de koning.

15-10-1827. Willem Sjoerd Okkes legt de eed af als Raadslid

05-12-1827. De secretaris presenteert in kwaliteit van diaken, namens zijn medebroeders een Kohier van Personele Omslag ten behoeve van de Diaconiearmen. Bijdrage f 7,77 ½ per week. “De vergadering overwegende de noodzakelijkheid, tot het in werking stellen eener Keure van Plaatselijke Policie, ter voorziening tegen ongeregeldheden, misbruiken en zorgeloosheden”.

Na resoluties over dit onderwerp van de Gouverneur, G.S. en de Regering.

Art.1 “Terwijl veele Ingezetenen misbruik maken van Asch en Vuilnis achter hunne huizen, tegen stekken of anderzints te werpen, waardoor de grootste ongelukken zouden kunnen ontstaan, zoo wordt zulks mits dezen aan elk en een iegelijk in zoo verre verboden, dat die geene welke hunne asch of vuilnis, tot hun eigen gebruik zullen verkiezen te bewaren, zij dezelve binnen hunne stekken in eene behoorlijke aschbak , of andere onschadelijke plaats, tot genoegen van het Bestuur zullen moeten brengen, bij poene van één Gulden.

Art. 2. Ten gemakke van zoodanige Ingezetenen welke hun asch of vuilnis niet verkiezen te bewaren, zal erdoor het Bestuur een Asch en Vuilnisman worden aangesteld, die wekelijks tweemalen en wel bepaaldelijk des Maandags en Vrijdags, hetzij met een Praam, of met een daartoe geschikte wagen, zal doorvaren of rijden, ten einde de Asch en Vuilnis bij de huizen af te halen.

Art. 3. De Ingezetenen zullen zorgen, dat hun Asch en Vuilnis, op de vastgestelde dagen, des voordemiddags ten negen uren, voor hunne huizen of op de wallen worde gebracht, opdat er geen verlet of hinder in de afhaling plaats hebbe.

Art. 4. De Asch-man zal de alzo opgehaalde Asch en Vuilnis op de, van wege het Bestuur aan te wijzen of nader aan te wijzen plaats of plaatzen brengen.

Art. 5. De Asch-man zal geen tractement uit de 's Stads-kasse genieten, maar zal de verzamelde Asch en Vuilnis tot zijn voordeel mogen verkopen.

Art. 6. Ingevalle de Aschman zijn plicht niet naar behoren waarneemt zal hij dadelijk van zijn post worden ontslagen..

Art. 7. Voorts zal ook, ter voorkoming van misbruiken, Niemand zijn Secretet mogen ledigen of doen ledigen als in de Delft of in de Stadsgrachten, en niet vroeger als op de navolgende vastgestelde tijden als: gedurende de Maanden April, Mei, Juny, July, Augustus en September na tien uren des avonds en gedurende de Maanden Oktober, November, December, January, February en Maart na negen uren, bij poene van één Gulden.

Art. 8. Wijders zal een ieder zijn Straat, Wal, Stoep en Luifel tot genoegen van het Bestuur moeten onderhouden.en zal Jaarlijks al het gebrekkige deswege, na daartoe van wege het Bestuur vooraf gewaarschuwd of aangemaand te zijn, binnen veertien dagen moeten repareren of doen repareren of vernieuwen op boete van twaalf Guldens voor ieder Straat, Wal, Stoep of Luifel, welke niet binnen genoemde tijd is gerepareerd of vernieuwd, wordende het echter aan en ieder te allen tijde onverlet gelaten zijnen Luifel weg te nemen.

Art. 9. Niemand zal met Rijdtuigen of losse Paarden langs de Straat mogen Jagen of hard-draiven, noch op de kleine Steenen voor de Huizen rijden, op boete van één gulden telken reize.

Art. 10. Het geroep, geschreeuw en verdere baldadigheden van Kinderen aan de Straat, mits gaders het smijten met en trekken van Steenen uit de Straten en in den wintertijd het Sneeuwballen wordt wel expresselijk verboden, op boete van vijftig cents telken reize.

Art. 11. Een Ieder zal gehouden zijn om 's winters bij gladdigheid het voetpad voor deszelfs Huis behoorlijk met Zand te strooijen, telken morgen ten negen uren, zullende zulks, bij nalatigheid, ten koste der nalatigen worden verrigt.

Art. 12. Ieder Ingezetene, die aan het Water woont, is verplicht wanneer er ijs in is, om voor de wal van zijn Huis een bit te houden ter lengte van één El en zes Palmen en ter breedte van één El, hetwelk des morgens te negen ure geopend zal moeten zijn, op de boete van vijftig cents en wegens het te klein zijn van hetzelfde, insgelijks vijftig cents, telken reize te verbeuren:

zullende hetzelfde daarenboven bij onwilligheid ten koste van de nalatigen worden opengemaakt”.

19-12-1827. De burgemeester wil het Koepoortspad behoorlijk verhogen en in orde brengen. Koopman H.R. Pietersen wil de helft betalen. De Raad zegt: direct doen. Verder wil men G.S. herinneren aan het raadsbesluit en voorstel van 15 augustus.

Armvoogden voor 1828 worden G.G. Mulder en Livius Gabini.

Een nieuw reglement van orde voor de Raad. Burgemeester en wethouders vergaderen iedere woensdag van 11 tot 12. Verder bijna gelijk aan het vorige reglement.

16-01-1828. Pieter Tjebbes wordt wethouder i.p.v. de overleden E.G. Doornbos.

Ter adsistentie van de Stadsmajoor in de uitoefening van zijn taken als politiebeambte en ontvanger der Stedelijke belastingen wordt Pieter Tomas Tresling benoemd voor een vast salaris van f 25 per jaar.

11-02-1828. Tolgelden voor de Koebrug:

Een Kofschip	f 2,50
Een smak, die de Noordzee bevaart	f 1,12½
Een schip boven de 85 ton	f 0,50
Een schip van 56 tot 85 ton	f 0,40
Een schip onder de 56 ton	f 0,30

Van ieder schip, dat in Stavoren laadt of lost f 0,15. De burgers van Stavoren zijn vrij van tol, als ze zelf de brug wippen. Als de pachter dit doet moeten ze f 0,07½ betalen. Van zonsondergang tot 2 uur hierna wordt het tarief met 50 % verhoogd en hierna dubbel tarief.

Er komt een extra belasting, omslag over de ingezetenen, i.v.m. het herstel van de zeesluis. Hiervan betaalt Stavoren 1/3.

Voorstel aan G.S.: Er is nog steeds geen taxatie van de Vuurbakens door de Marine. Daarom wil de Raad het herstel van de Koebrug maar uitstellen, omdat de stad verder geen geld heeft. Verder worden rekeningen wegens het uitdiepen van de Delft betaald á f 338,25.

27-02-1828. A.A. Postema stuurt een request aan G.S. Hij wil vergoeding voor het afgraven van het Bolwerk en het plaatsen van een stek. De Raad gaat met het stek akkoord, maar het Bolwerk is alleen verplaatst – is nu zeedijk – Hiervoor hoeft geen vergoeding te worden betaald, want Postema houdt evenveel grond.

S.E. v.d. Veen en W.S. Okkes moeten de straten inspecteren en een plan tot herstel met kostenberekening maken.

02-04-1828. Er komt een nieuw reglement voor de turfdragers enz. Er komen 1 turf en steenkoolmeter, 2 turf, kool en zaadragers en 3 raapsters voor de turf. Dit i.v.m. de invoering van nieuwe maten.

16-04-1828. Via G.S. een missive van de schoolopziener over de verbouwing van de school.

23-04-1828. Wethouder Tjebbes en secr. Siedzes moeten in overleg met de schoolopziener een tekening, bestek en begroting maken voor de verbouwing van de school.

07-05-1828. Een com. van 3 moet de rekening en verantwoording van Trip over 1816 nazien.

23-06-1828. Een personele omslag ter dekking van de buitengewone uitgaaf, nl de zeesluis. Kosten f 850. Stavoren betaalt 1/3. **Betaalt Stavoren f 850 of zijn de totale kosten f 850?**

09-07-1828. Kas en boeken van Siedzes gecontroleerd. In orde. In kas f 1297,93.

Verder de rekening van Trip over 1816 besproken met rapport van de com. van 3. Er missen nota's, uitgaven soms verkeerd geboekt, en inkomsten en uitgaven soms verkeerd begroot.

Inkomsten f 9674=9=8. Uitgaven f 6941=4=6. Batig saldo f 2733=5=2.

De rekening wordt wel geaprobeerd.

28-07-1828. Brief van de Gouverneur “om te deliberen om Stavoren bij H.O.N. in te lijven en alzoo tot platteland te brengen, uit aanmerkinge van deszelfs benarden financieëlen toestand”.

De Raad: De financiële toestand is slecht, maar niet volstrekt hopeloos. De stad lost zijn schulden af en de landhuren zullen als alles vergraven is voor de aanleg van de zeedijk en

weer ingezaaid, stijgen. De uitgaven zullen verminderen en de inkomsten stijgen. “zeker althans zou dit gebeuren, zoo het Zijne Majesteit zou behagen, de doorgraving van het Zand achter de Galamadammen , te doen bewerkstelligen en alzoo deze zoo geschikte haven voor Holland van een doorgaanden binnenlandschen Scheepvaart verzekeren”.

De bestuurskosten van Stavoren zijn nu f 1145, maar na de opheffing van de gemeente zijn ook een politiebeambte, een havenmeester en misschien nog wel een ambtenaar nodig. Men bespaart dus niet veel, bovendien zullen de inwoners van Stavoren voor iedere akte naar de hoofdplaats moeten reizen en dit kost de arbeidzame bevolking gauw een dagloon.

“Liever dus, dan zulks te doen, hebben zij gemeend de belangen hunner Stad en Ingezetenen bij deze gelegenheid Zijne Majesteit nogmaals eerbiediglijk te mogen aanbevelen; te geruster doen zij zulks daar uit het bovenstaande verslag zonneklaar blijkt, dat de zaken niet geheel hopeloos staan, maar daar het de oudste Stad van dit gewest geldt – eene Stad, die door de rampen des oorlogs en daaruit voortgevloeide gevolgen, zoo verschrikkelijk geleden heeft, waardoor zij tot de tegenwoordige laagte gezonken is, aan eene Stad wier naam zoo veele en zoo groote herinneringen in de oude geschiedenis van Vriesland verknocht zijn – eene Stad wier Burgers her eerst met hunne kielen de Sond doorkliefden, daarvoor tot dankbaarheid van den Koning van Denemarken aanmerkelijke voorregten genooten; - en daardoor het eerst aan Nederland die bronnen van voorspoed opende welke de Oostzee, door alle tijden heen, zoo rijkelijk opgeleverd heeft.

De Raad hiermede deszelfs deliberatiën besluitende, is gescheiden met de eenige wensch, dat het aan Z.M. onzen beminden Koning, na al het voorgestelde zal mogen behagen, deze Stad niet uit de rang der Steden weg te schrapen, maar dezelve daarbij te maintaineren”.

S.E. v.d. Veen.

20-08-1828. Op verzoek van G.S. een nieuwe instructie voor de pachter van de zeesluis en zijn knecht met een tarieflijst voor het schutten. Ook over uitstromen en onderhoud Verder een oproep in de Haarlemmer Courant om een nieuwe arts. Salaris f 240.

G.S. vragen of de ledige erven van J.A. Lootsma en W.S. Okkes uit de hand kunnen worden aangekocht en voor welk bedrag en om het huis van Janzen door 2 onpartijdige deskundigen te doen taxeren en daarvan tevens te berichten. Verder om in overleg met de schoolopziener bestek, tekening en kostenberekening voor de bouw van een nieuwe school te maken.

30-09-1828. Na een brief van de schoolopziener bepaalt de Raad, dat degene die een goed bestek voor een nieuwe school levert f 25 uit de Stadskas krijgt.

“Voorts is goedgevonden om de Klip van de Koebrug te ondersteunen met behoorlijke leggers, en daartoe twee stukken rib aan te koopen, aangezien dezelve zich in eene gevaarlijke toestand bevindt”.

08-10-1828. A du Buisson de Jonge uit Beilen wordt benoemd tot Genees, Heel en Vroedmeester, met als traktement f 240.

22-10-1828. De Raad stemt een drietal, als voordracht aan de koning waaruit deze een nieuwe wethouder moet aanwijzen, voor de aftredende P. Tjebbes. Drietal: Pieter Tjebbes, koopman, Symon Hendriks v.d. Werff, koopman en Pieter Lootsma, huisman.

10-12-1828. Benoemd als armvoogden voor 1829: J.K. Kooy en Andries H. Wybrans.

21-01-1829. Pieter Cornelis Janzen uit Nieuwendam, N Holland heeft door onwetendheid en zijn behoeftige omstandigheden zijn obligatie niet aangemeld. Hij verzoekt alsnog aan de afgesproken regeling mee te mogen doen. Zijn obligatie á f 105 wordt aanvaardt.

28-01-1829. De rekening van Trip over 1817 wordt, in overleg met de com. geapprobeerd.

04-03-1829. De rekening van G.S. Siedzes, als provisioneel ontvanger, over 1817 nagezien. De commissie zegt dat de ontvangsten zoveel als mogelijk was met juistheid zijn gedaan. In de uitgaaf zijn verscheiden posten overschreden. Andere uitgaven komen niet op de begroting voor. Oorzaak, de stukken die bij de administratie hoorden, waren gesequestreerd met de

boedel van de faillerende ontvanger H. Trip. De begroting wordt goed gekeurd, want Siedzes heeft geen fouten gemaakt. Batig saldo f 150,35½.

30-07-1829. Wegens het belang der Gemeente gelegen in een goede surveillance van de inning van de plaatselijk belastingen op wijn, bieren, binnenlandsch gedestilleerd, likeuren etc. wordt Willem Julianes Hendrik Steenhouwer aangesteld tot beambte op de recherche hiervan. Zijn loon: een percentage van de opbrengst van de belastingen en de boeten.

25-08-1829. De rekening van Siedzes over 1819 wordt goedgekeurd.

20-10-1829. De rekening van Siedzes over 1820 wordt goedgekeurd.

04-11-1829. Er wordt een commissie benoemd die de Volkstelling moet organiseren.

07-12-1829. Verzoek aan G.S. De Koe of Tolbrug over de Gracht verkeerd sedert lang in een bouwvallige en gevaarlijke staat. Dit veroorzaakt de scheepvaart en de ingezetenen veel overlast. Vooral de boeren! Ze moeten hun vee, hooi en mest met een praam over de gracht brengen. De Gemeente heeft zelfs een praam moeten huren en geschikt maken voor transport van vee e.d. De huur en het onderhoud van deze praam kosten de gemeente f 80 per jaar.

Daarom heeft de Raad besloten een nieuwe Val of Tolbrug te laten maken in overleg met de Hoofd Ingenieur van Waterstaat. De brug moet f 2600 kosten en dit heeft de stad niet. De Raad vraagt daarom een renteloos voorschot van de Provincie of een bijdrage van f 2000 van het Rijk. Uit de tolgelden kan de stad jaarlijks f 400 terugbetalen.

15-12-1829. Armvoogden voor 1830: Pieter Hendriks Bakker en Stoffel Stoffels IJslander.

05-02-1830. De Rekening van Siedzes over 1821 goedgekeurd.

03-03-1830. Er moet een bestek worden gemaakt voor een huisje voor de pachter of diens knecht bij de nieuwe Koebrug.

22-03-1830. De Provincie verleent een renteloos voorschot van f 2000 voor de nieuwe Val of Tolbrug.

29-06-1830. De Rekening van Siedzes over 1822 wordt goedgekeurd.

07-07-1830. Een missive van de Gouverneur over het "daarstellen van een distributiekantoor binnen de stad Workum". Workum en Hindeloopen hebben afspraken gemaakt over een renbode. Stavoren stelt provisioneel Cornelis Tiemens Hunia, veerschipper te Hindeloopen aan om op dinsdag, donderdag en zaterdagmiddag brieven en Gouvernementsstukken van het distributiekantoor op te halen en de post voor dit kantoor mee terug te nemen.

16-07-1830. Z.K.H. de Prins van Oranje en Z.K.H. de Erfprins zullen met een aantal lijfbedienden op 21 juli a.s. per jacht uit Amsterdam vertrekken naar Lemmer. Ze hopen de volgende morgen vroeg in Lemmer aan wal te gaan. Daar staan rijtuigen klaar om hen over Stavoren of Koudum naar Leeuwarden te brengen. De Raad besluit een wacht op de toren te plaatsen, die moet waarschuwen als de rijtuigen over het Klif komen. En er wordt een man bij het bos te Rijs geplaatst om te waarschuwen als de koning over Koudum gaat.

De grote zaal in het stadhuis wordt klaargemaakt en er worden versnaperingen besteld.